

Woordelijk verslag

Van de openbare vergadering van de
raadscommissie MO, gehouden op 2
juni 2025 om 19.00 uur in de raadzaal
van Naaldwijk

Woordelijk verslag

Van agendapunt 16 van de openbare vergadering van de raadscommissie MO, gehouden op 2 juni 2025 om 19.00 uur in de raadzaal van Naaldwijk

16. Voorstel tot het opnemen van een investeringskader voor een nieuw theatergebouw (De Naald)

De voorzitter: Dan gaan we over naar agendapunt 16, het voorstel tot het opnemen van een investeringskader voor een nieuw theatergebouw De Naald. Wie geef ik daar als eerste het woord over? Mijnheer Hofland.

De heer Hofland: Voorzitter, dank u wel. Ik heb voornamelijk vragen over het proces, want volgens mij hebben we een informatiebijeenkomst gehad waarin we al veel hebben gesproken over de stukken. We hebben met zijn allen onze voorkeur uitgesproken, of met zijn allen, iedereen heeft zijn voorkeur uitgesproken, niet iedereen had dezelfde voorkeur. Vragen die ik nu op dit moment heb, is voornamelijk, hoe ziet het proces eruit vanaf hier? Ik ben tevreden met wat er nu op tafel ligt, met de kaders die geboden worden vanuit het college. Dat zijn de kaders die feitelijk gedragen worden door de meerderheid van deze raad, de financiële kaders die passen erin. Ik zou graag willen zien of willen horen van het college, hoe gaat het proces vanaf hier? Achtergrond van die vraag, en dat is de politieke achtergrond, die leg ik ook maar gelijk hier op tafel, is dat ik van mening ben of ik zou gewoon graag zien dat we met dit dossier nu de stap gaan zetten die we moeten zetten. Dus ik zou nu eigenlijk voor het zomerreces gewoon de klap erop willen geven die we willen geven. Er gaat nog overleg komen met De Naald in het kader van de businesscase en de uitwerking ervan et cetera. Of het, exploitatie gaat het over. Is de intentie dat het daarna nog terugkomt in de raad met een voorstel, moeten we later nog een keer een klap erop geven of niet? Hoe gaat dat? Ik zou ook graag van de wethouder willen weten, in het verleden zijn wij geïnformeerd middels die raadswerkgroep. Houden we die in stand. Hoe gaan we vinger aan de pols houden bij dit dossier? Voorzitter, tot zover ongeveer.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Dijkshoorn.

De heer Dijkshoorn: Dank u wel, voorzitter. Zoals bekend, is FVD Westland geen voorstander van nieuwbouw theater De Naald waarvoor het college financiering vraagt middels dit raadsvoorstel. De ambitie van een groot theater strookt namelijk niet met de behoefte van de Westlanders, althans, de overgrote meerderheid van de inwoners. Nieuwbouw van theater De Naald is wat ons betreft een enorm financieel risico, zeker in tijden van inflatie waarmee we nu te maken hebben. Capaciteitsuitbreiding van theater in De Naald leidt jammer genoeg ook tot meer kosten per inwoner, waarbij nu een investering vraagt van 63 miljoen en dit komt neer op een investering van 539 euro per inwoner. U vraagt om een investeringskrediet van 62.981.000, terwijl variant B, drie zalen plus toeslag, 700 stoelen, bij elkaar 61.751.000 is. Hoe verklaart u ... Het college het verschil van 1.230.000? Naar aanleiding van het verzoek van het CDA om de variant renovatie uit te werken, hebben wij een memo ontvangen van het college. Allereerst bedanken wij de heer Chafiâ, was het, meen ik, die dat vroeg, omdat wij ook positief staan tegenover een objectief vergelijk waarmee we de juiste keuzes kunnen maken. Echter was de memo van 27 mei stad op zijn zachtst gezegd karig in vergelijking met de variantenstudie. Daar mogen we niet over praten natuurlijk. Ook wel bijlage 6. Het college tracht hiermee informatie te verschaffen voor een goede vergelijking. Derhalve hebben wij deze ook zo beoordeeld. Dan komen de vragen. Hoe kijkt het college aan tegen de investering van 154 euro per inwoner bij renovatie ten opzichte van investering van 722 per inwoner bij nieuwbouw, inclusief parkeergarage en kostenreductie bij gelijktijdig uitvoerig parkeergarage en theater? Tweede vraag, hoe kijkt het college aan tegen de hiervoor genoemde vergelijking op basis van 8 euro per inwoner per jaar, renovatie op basis van een levensduur van 20 jaar, ten opzichte van 14 euro per inwoner per jaar, nieuwbouw op basis van een levensduur van 50 jaar, bijna twee keer zoveel? U schrijft in uw memo over het ECB-beleid, die een jaarlijkse inflatie nastreeft van 2 procent. Als één orgaan haar kerntaak niet weet waar te maken, dan is het wel het ECB. Dit blijkt ook wel uit de inflatiecijfers van afgelopen jaren. De aanhoudende focus op inclusie, klimaat en oorlogsbeleid zal hier vast niet aan bijdragen. Desalniettemin heeft niemand van ons een glazen bol, maar zullen de oudere dames

en heren in de raadzaal vast wel kunnen beamen dat er ook tijden zijn geweest van lage grondprijzen, lage arbeidskosten et cetera. De algemene regel luidt, in tijden van infla... Hoge inflatie is het verstandig om te verkopen, zoals het in tijden van deflatie verstandig is om te kopen. Aan het college hebben we dan ook de volgende vragen. Typeert het college de huidige tijd als een tijd van inflatie of als een tijd van deflatie? Is het volgens het college verstandig om op dit moment een vergroot nieuwbouwtheater neer te zetten van meer dan 100 miljoen qua investering? Dit waren de vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Batelaan.

De heer Batelaan: Dank u wel, voorzitter. Ik ga het houden bij twee korte opmerkingen, één vraag en één verduidelijking. Ik begin met een opmerking. Het bedrag staat met het investeringskader vast, de invulling van bijvoorbeeld het theaterprofiel en ook het aantal zalen wordt later met de stichting nog beter en duidelijker vormgegeven. Het is goed vinden wij om geen carte blanche mee te geven, maar we zetten wel iets neer wat de komende 50 jaar in het Westland zal staan en waar we veel plezier voor gaan beleven. Dus wat betreft de Westlandse VVD, en wij zijn altijd zuinig op de centen die we met zijn allen bijeenbrengen, moeten we ons niet blindstaren op dit bedrag. Mochten er meer kosten zijn, dan is wel belangrijk dat de raad hierbij betrokken wordt. Dus dat wil ik als eerste aangeven. Dan een opmerking en een verduidelijking over het parkeren. Want voldoende parkeergelegenheid is noodzakelijk voor het verkrijgen van de bouwvergunning, valt te lezen. Wij zijn benieuwd of daar ook wordt gekeken naar andere opties dan alleen nieuwe plekken realiseren in de directe omgeving van het nieuw te bouwen theater. Want we kunnen ons voorstellen dat de piek op een ander moment plaatsvindt dan parkeerplekken die wellicht in de buurt liggen, dus we zijn benieuwd of er wellicht afspraken gemaakt kunnen worden met bestaande parkeervoorzieningen in de nabije omgeving van het nieuwe theater. Derde punt is het uitwerken van de exploitatieopzet. Dat leidt tot onnodige kosten wanneer er geen definitief besluit volgt voor een nieuw theatergebouw. Dat staat onder punt 2.1 in het raadsvoorstel. Wij zouden graag willen dat de wethouder deze opmerking of deze waarschuwing even duidt, want dat lijkt toch eigenlijk vrij helder, dat was eerste spreker ook bij mijnheer Hofland, het lijkt toch vrij helder wat de raad in meerderheid wil. Dus waarom moet deze zin er nog zo nadrukkelijk in worden gezet? Tot slot willen we nog de opmerking maken naar aanleiding van het verzoek hoek van de heer Chafiâ dat we blij zijn dat de kosten voor de renovatie en eventueel latere nieuwbouw nu met ons gedeeld zijn, want dat geeft een goed beeld en dan kunnen we daadwerkelijk de opties naast elkaar zetten en wegen. Hier laat ik het voor dit moment bij. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Duijsens.

De heer Duijsens: Dank u wel. Even kijken. De 5,575 die gevraagd wordt voor het voorbereidingskrediet, hoe gaan we dat in de tijd, komt een beetje overeen met een stukje van de vraag van de heer Hofland, hoe gaan we dat doen? Ik begrijp, er zijn ... Er worden nu ... Er wordt de procedure opgestart om drie programma's van eisen te gaan maken, functioneel, ruimtelijk en technisch. Daar heb ik ooit van gelezen, dat kost ongeveer twee ton. Dus hoe moet ik dat verder in de met name tot begin 2026, ik zal dadelijk zeggen waarom ik dat vraag, hoe moet ik die uitgaven die nu voorzien zijn, dus het deel van die 5,575, hoe worden die uitgegeven? Want in 2029 zijn er nog rentelasten van het bedrag, dus dat zal niet allemaal neem ik aan direct gegeven worden. Dus hoe is dat bedrag tot stand gekomen en in welke potjes ... Met welke potjes wordt dat geld uitgegeven? Dan toch een opmerking over de bijlage bij dit stuk, de renovatiekosten van 18 miljoen. Volgens mij hebben we het allemaal niet goed begrepen wat in ieder geval onze fractie wil. Je gaat niet dat hele pand ... Ga je van binnen skippen en vervolgens vernieuwen. Nee, je vervangt alleen maar datgene wat kapot is. Zo doe je dat normaal in , zo doet het Huis op de Dam in Amsterdam doet dat ook. Dus als je daar een iemand, een aannemer laat komen, die zal waarschijnlijk ook voor tig miljoen iets willen, maar je kunt ook voor normaal onderhoud kiezen dan. Waarom wordt het op die wijze gedaan? Is daar ook een specificatie van te vinden? Want in het rapport van Theateradvies staat nog ik geloof 16 miljoen, dus veel minder. Allerlei mitsen en maren worden daaraan verbonden. Maar goed, de kosten van het theater zijn ook ineens 2 miljoen meer, dus ... En dit is dan blijkbaar meegegroeid, 2 miljoen. Maar de vraag is, is dat zo inderdaad gebeurd? Dan, toch een beetje de verlichte geest, ik had bijna een ander woord willen gebruiken, maar het komt vanuit de

fracties die vervolgens die berekening gaat maken, wat ... Dus dat je moet rekening houden met, niet alleen met de 18 miljoen, niet onderbouwd, volstrekt uit de lucht gegrepen, ook niet nodig voor het huidige gebouw, maar dat je dan gaat beredeneren wat over 20 of 30 jaar het nieuwe gebouw gaat kosten. Volgens mij ben je niet helemaal in orde op het moment dat je dat serieus wil volhouden. Want mensen over 30 jaar, 1 euro zal dan misschien nog 20 cent waard zijn. Dus die geldontwaarding, die 2 of die 3 procent, is natuurlijk allemaal flauwekul. Bovendien, over 30 jaar, stel dat we snel bouwen in 2030, dan zal over 30 jaar het nieuwe gebouw ook alweer oud zijn. Zie dit gebouw, wat vijf of zes jaar werkt en vervolgens gaan we daar, hoeveel is het, één komma zoveel miljoen op jaarbasis, 130.000 euro structureel, gaan we investeren. Het gebouw is niet eens van ons, maar het is wel nodig blijkbaar. Dus zo zul je ook met een nieuw theater dat gaan ondervinden. Dus ik vind, dat slaat ... Zo'n redentatie slaat natuurlijk nergens op. Om uiteindelijk, en dan heb je niet eens ... Met 2 procent kom je niet eens boven het bedrag van die 110 miljoen die wij berekend hebben. Nee, dan moet je nog 3 procent nemen. Ze zeggen, dat is dan de rekenrente. Zo'n geknoei en geknutsel, zo wil ik het aanduiden, is, vind ik, college en ook Westland onwaardig. Een paar slotopmerkingen. Kijk, datgene wat wij stellen, wordt allemaal ook in het voorstel verwoord. De risico's. Punt één, er is op dit moment nog geen financiële dekking voor deze investering. Ik heb bij een aantal partijen allerlei overwinningstroes gelezen van, zie je wel we hebben een kadernota met vier jaar lang gaan we begroten en De Naald, dat zit er keurig allemaal in. Ik zou die willen verwijzen naar 1.1 en ook aan de wethouder vragen, klopt dat? Er is op dit moment nog geen financiële dekking voor deze investering. Logisch. Het is in 2030 misschien wel 2031 dat we die nodig hebben. We begroten vier jaar vooruit, dus dat zit allemaal na het volgende ravijnjaar bij wijze van spreken. Dus hoe zit dat en klopt dat wat ik zo even aangeef, wat 1.1 betekent? Dan vervolgens 1.2, we gaan nog een programma van eisen maken, heb ik al aangegeven, die 63 miljoen. We hebben een aantal scholen gepland in Westland te bouwen. Er is nog geen school gebouwd, die komen ook voorlopig niet, maar inmiddels op alle scholen moeten we al 8 miljoen bijboeken. 8 miljoen moeten we al bijboeken op de aanvankelijke kredieten zoals we die gegeven hebben. Dus laat staan aanvullende bouwkosten stijgen en onvoorziene kosten, dus de vraag is aan het college, wat zullen die zijn en waarop is dat gebaseerd? Want we zien in punt 1 dat zelfs de contouren van het gebouw niet eens vaststaan, want De Naald en een aantal partijen willen graag drie zalen, allemaal groot, mooi en geweldig allemaal, en zelfs dat staat niet eens vast. Hoe wil je dan met droge ogen vasthouden aan op dit moment een bedrag ... Dat is gewoon nattevingerwerk. Dus wat dat betreft, je kunt zeggen maximaal de vraag aan andere partijen. Je zou ook kunnen zeggen, stel nou dat dat maximum niet voldoende is, wat gaan we dan doen? Blazen we het dan af of gaan we dan bijplussen, zoals we ook bij andere zaken vrij gemakkelijk doen? Derde punt, parkeeroplossing is voorwaardelijk voor de realisatie van een nieuw theater. Dus blijkbaar gaan we iets doen, een voorlopig besluit nemen, terwijl we niet eens weten wat het parkeren kost, niet eens weten wat de exploitatiebijdrage zal zijn, niet eens weten wat ... Er werd ... Daarstraks werd dat gevraagd, het businessplan zal zijn. Dat weten we allemaal niet. Nou gaan we een besluit nemen, waarop? Op de gedachte van 63 miljoen en op de gedachte van de gekke bijlage die bij het stuk gevoegd is dat de reparatie van het huidige gebouw, dat dat, en de uiteindelijke nieuwbouw, dat dat hoger zal zijn dan het bedrag van 110 miljoen euro's. Maar daar komt het nog, 2.1 bij de risico's, het uitwerken van exploitatieopzet leidt tot onnodige kosten, het uitwerken van exploitatieopzet leidt tot onnodige kosten wanneer er geen definitief besluit volgt voor een nieuw theatergebouw. Maar dat is een gekke zin, zou ik willen zeggen. Want die exploitatie opzet die moet je eerst berekenen voordat je uiteindelijk dat besluit neemt. Want anders ga je als raad en ook als college gewoon een besluit nemen, terwijl je niet weet waar je uiteindelijk op uitkomt. Dus wat dat betreft, vraag aan het college of zij dat verantwoord vinden. We hebben nog gelezen in de kadernota dat daar een bedrag voor wordt gereserveerd. Daarvan is zowel in de kadernota geschreven alsook de wethouder Financiën heeft dat ook aangegeven vorige week bij de presentatie van de kadernota, dat moet je niet allemaal ... Nagenoeg zit daar niets van De Naald bij. Dat is de gebiedsvisie, die gaan wij maken. Die gebiedsvisie, daar gaan we die kosten voor reserveren. Dus de vraag is, hoe zit dat? In dit stuk staat dat ... Dat staat er ook wel een beetje wel in, dat dat maar voor een deel is. Maar de vraag is, van welk deel zou dan De Naald van die 3 miljoen en die 2 miljoen die dan in de komende jaren opzijgezet worden en welk deel is dan van de gebiedsvisie? Een beetje veel financiële vragen voor de wethouder. Ik begrijp best, die heeft cultuur hoog in het vaandel staan en laat de financiën aan een ander over. Maar toch bij deze.

De voorzitter: Mijnheer Keizer.

De heer Keizer: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Van ons een iets ander geluid als wat de heer Duijsens zojuist verwoordde. Het lijkt, niet helemaal verrassend, maar het lijkt er ook wel op of die weinig vertrouwen heeft in de kwaliteit van de stukken die door zijn eigen wethouder worden aangeleverd. Voorzitter, wij zijn de wethouder dankbaar dat zij het lef heeft om met dit voorstel te komen. Het heeft even geduurd voordat het hier ligt zoals het er ligt, maar het college komt nu met een voorstel om voor bijna 63 miljoen euro te komen tot de realisatie van de nieuwe Naald. Daarmee gaat u eerst nog in gesprek met het stichtingsbestuur en komt dan in september, en ik ben wel benieuwd of u naar de commissie nog terugkomt of wij daar nog over geïnformeerd worden over wat dan de echte invulling gaat worden van die nieuwe Naald. Ik heb een aantal keren gehoord ook bij de heer Dijkshoorn van Forum Voor Democratie, maar ook bij de heer Duijsens, dat er heel veel aannames zijn. Ik heb ook aannames gelezen in de krant dat parkeren 40 miljoen zou gaan kosten. Ook dat soort stukken heb ik bijvoorbeeld niet onderbouwd gezien. Laten we ons nou beperken tot de stukken die hier liggen. Onze fractie is verheugd dat u hiermee komt. Wij vinden dat het Westland klaar voor is voor een nieuwe Naald en eigenlijk had het al veel eerder moeten. Maar uw college, deze wethouder, heeft nogmaals het lef om wel een keer met een voorstel te komen dat het eigenlijk al veel eerder had moeten gebeuren, maar gelukkig hebben we nu dan dat voorstel liggen. Ik hoop en verwacht dat ook na 2026, dat die paal de grond ingaat en dat we met elkaar een nieuwe Naald gaan realiseren, maar dat alle schijnverhalen eromheen ook eens een keertje gaan stoppen en dat we gewoon de waarheid met elkaar gaan verkondigen. Ik dank u, voorzitter, en ik dank de wethouder voor haar voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik eerst nog even over naar mijnheer Verbeek.

De heer Verbeek: Voorzitter, bedankt. Het college, bedankt voor de uiteenzetting voor het raadsvoorstel. LPF die is ook gewoon voor een nieuw cultuurhuis, want dat is het eigenlijk, of meerdere functies ervan. De negativiteit die erop uitstraalt door bepaalde mensen hierzo, vind ik heel erg jammer, want je zou blij moeten zijn en trots moeten zijn dat zoiets gebouwd wordt. We zijn voor het vaststellen van het bedrag. Het vastgesteld bedrag is er. Drie zalen, 3 procent meer extra was dat. Ik zou zeggen, ik kan alleen maar zeggen, jongens, zorg dat er een voorbereidingskrediet komt, dat we snel aan de slag kunnen gaan. Aansluitend bij mijnheer Hofland, wel het proces goed blijven volgen en kijken waar we naartoe gaan en snelheid erin houden. Bedankt.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Chafiâ.

De heer Chafiâ: Dank. Ik wil wethouder ook bedanken voor dit voorstel, en zeker ook de ambtenaren die hier op de achtergrond heel hard aan hebben gewerkt. Ik denk dat het goed is, ook als signaal naar de samenleving, dat we zeggen, je maximeert in dit geval de investering op 63 miljoen. Want daarmee geef je ook aan, dit is wat we er bereid zijn om aan uit te geven. Dan is dat ook gewoon het kader waarbinnen het college samen met het theater kan gaan werken. Dus ik vind dat een hele fijne. Want inderdaad, en dan sluit ik me echt wel aan bij de heer Keizer, ik bedoel, als er iemand goed is in knutselen en knoeien, misschien zou ik hem een schort voor zijn verjaardag moeten geven, dan is het de fractievoorzitter van Westland Verstandig wel. Ik wilde ook nog ... Ik wil daar even nog wel bij vermelden ...

De voorzitter: Mijnheer Chafiâ, ik zou het fijn vinden als u dat terugnam, want ik weet niet waar u dat op baseert. Zeker zoiets als knutselen en knoeien ...

De heer Chafiâ: Knutselen en knoeien zijn de woorden ...

De voorzitter: Wat wilt u daarmee zeggen? Laat ... Verduidelijk uzelf dan.

De heer Chafiâ: Knutselen en knoeien zijn de woorden die de heer Duijsens net heeft gebruikt in zijn bijdrage. Toen is er niks van gezegd. Vanuit de fractie van Westland Verstandig heb ik inmiddels vijf, zes, zeven verschillende bedragen gehoord van wat dit theater gaat kosten. Dan mag ik ook aangeven dat het knutselen

en knoeien niet aan de kant van het college zit, maar aan de kant van de fractie van Westland Verstandig. Dat is mijn verduidelijking.

De heer Duijsens: Voorzitter, mag ik daar even op reageren?

De voorzitter: Van mij wel.

De heer Duijsens: Even onze bedragen. 63 miljoen staat vast. 25 miljoen kunt u in de geheime bijlage zien. Het parkeren wordt daarin gerekend op de kleine Naald, op de kleine nieuwe Naald. Dus de grote nieuwe Naald, als je dat doorrekent, kom je op 30 miljoen uit. Dus 65, hou even vast, 63 plus 30 miljoen voor parkeren, ondergronds zal daar geparkeerd worden, voorwaardelijk is parkeren. Vervolgens voor de infrastructuur 15 miljoen. Als u de stukken van ...

De voorzitter: Mijnheer Duijsens, u wordt even onderbroken. Mijnheer De Gier wil interrumpen.

De heer De Gier: Sinds wanneer mogen we hier citeren uit geheime stukken?

De heer Duijsens: Die stukken zijn niet meer geheimen. We hebben de geheimhouding toch opgeheven? Even wakker worden. Jullie kunnen steeds allerlei dingen roepen, mijnheer De Gier, van, lekken en stuk ... Maar even bij de les blijven.

De heer De Gier: Dat is waar.

De heer Duijsens: Maar daar staat ... In dat stuk daar staat keurig parkeren, daar staat keurig acht pagina's gemotiveerd hoe je aan die 25 miljoen komt bij De Naald van twee zalen, drie zalen, doortellen, 30 miljoen. 63, 93 plus 95 plus 15 voor de infrastructuur, kunt u ook zo uitrekenen hoe we aan die 15 miljoen gekomen zijn, staat ook in een of ander stuk. Dan kom je keurig aan het bedrag wat wij noemen. Dan moet mijnheer Chafiâ ophouden met roepen dat wij toveren met bedragen, want dat is absoluut onjuist. De enige die het goed begrijpt, zit aan de overkant.

De voorzitter: We gaan verder. Mijnheer Hofland.

De heer Chafiâ: Het woord toveren ...

De voorzitter: Wilt u wat zeggen, mijnheer Hofland?

De heer Hofland: Ik durf het bijna niet meer.

De voorzitter: Ik zou zeggen, gaat uw gang. Aan u het woord.

De heer Hofland: Ik vind het wel goed zo, ik wacht de reactie van het college af, want daar komt de inhoud vandaan.

De voorzitter: Volgens mij was hierna Mevrouw Koen aan de beurt.

De heer Chafiâ: Ik was echt nog lang niet klaar.

De voorzitter: U was nog lang niet klaar. Dan gaan we weer terug naar mijnheer Chafiâ. Gaat uw gang. Sorry.

De heer Chafiâ: Ik heb het woord toveren niet gebruikt, ik heb knutselen en knoeien gebruikt en ik ga er schreeuwen aan toevoegen. Nog even over de inhoud. Dus op het moment dat we het maximeren, en ik ben het eens dat natuurlijk parkeren een groot issue is en dat moet ook beetgepakt worden, maar dan wil ik daar ook nog wel bij aangeven dat we deze discussie begonnen zijn omdat het ook gaat over een bredere ontwikkeling van het Verdilaan-gebied. Op het moment dat we stappen willen maken in het Verdilaan-gebied,

dan zal er iets moeten gebeuren met De Naald en daar in ieder geval een besluit over genomen worden. Als we het dan hebben over een besluit over De Naald, dan hebben we op dit moment de keuze om te gaan investeren in een nieuwe Naald, eentje die nog echt voor lange periode meegaat, of we gaan voor een situatie waarin we gaan renoveren. Daarvan hebben we vanuit het college gehoord, daar ben ik ook het college heel erg dankbaar voor, maar als je dat gaat doen, dan ga je echt ... Dan gaat het echt twee keer zo duur worden. Op het moment dat het twee keer zo duur wordt, dan zijn we de rekening echt aan het doorschuiven naar onze kinderen en kleinkinderen. Laten we dat niet doen. Ook de toekomst van Westland moet het goed kunnen hebben in deze gemeente. Dan kijk ik ook meteen even naar de verenigingen die we hier in Westland hebben. Die maken er voornamelijk gebruik van. Want op het moment dat wij niet kiezen voor investeren, op het moment dat wij niet kiezen voor wat het dubbele gaat kosten renoveren, dan is er enige opties is de derde optie, sluiten. Sluiten wil ik en mijn fractie de gemeente niet aandoen. Dan wil ik daarbij nog aangeven, er is één partij, één partij die tijdens de verkiezingen heeft gezegd, we willen dit niet. Dat is de fractie van ChristenUnie-SGP. Die heeft gezegd, wij vinden het geen taak van de gemeente. De fractie van Forum heeft aangegeven bij de kieswijzer, laten we nou eerst onderzoek doen. Dat is gedaan. Dat je daarna tot deze mening komt, prima. Maar alle andere partijen hebben tijdens de verkiezingen gezegd, we doen dit en dat is een goed idee, want het is goed voor de toekomst van Westland en goed voor de jeugd. Dat is ook de fractie van Westland Verstandig die dit heeft gezegd. Het is de fractie ... Het is de wethouder Carlieke van Staalduinen die nu in een memo heeft aangegeven dat renoveren het dubbele gaat kosten. Het is Westland Verstandig-wethouder, Ben van der Steen, die zegt, er is financiële ruimte om te investeren in een nieuwe Naald. Maak dus goede beslissingen die goed zijn voor de toekomst van Westland. Wat mij betreft een hamerstuk.

De voorzitter: Mevrouw Koen.

Mevrouw Koen-Snijders: Dank u wel. We hebben onze partij al gehoord, dus het is geen nieuws dat de fractie van ChristenUnie-SGP tegen een nieuw theater De Naald is. Dat is klip-en-klaar. Dat hebben we ook in ons verkiezingsprogramma gezet. Ik wil het nu even hebben over het financiële investeringskader. Dat is dan maximaal 63 miljoen. Tegelijkertijd lees ik bij de risico's, er is nog geen financiële dekking voor deze investering. Die moet nog worden gezocht. Vervolgens staat er, aanvullende bouwkostenstijgingen en onvoorziene kosten kunnen ons ook hier parten spelen. Dus het is helemaal niet gezegd dat het bij 63 miljoen blijft. Dus ik denk dat dat wel goed is om dat ook duidelijk te stellen. Vervolgens hebben wij steeds aangedrongen op een gebiedsvisie. Wij vinden dat het hele Verdi-gebied gewoon goed bekeken moet worden en dat daar een plan op gemaakt moet worden. Dus niet alleen een Naald eruit halen, maar gewoon het hele Verdi-gebied. Dus wij vinden ook, er zijn nog te veel onzekere factoren. Het is een te grote investering op dit moment. Als ik dan lees dat renovatie van De Naald eventueel 18 miljoen gaat kosten, wat inderdaad op een half A4'tje wordt gezegd, dan denk ik, ik ben wel eens heel benieuwd van, op welke manier kunnen we het toch nog toekomstbestendig maken de huidige Naald? Ik zou daar toch wel graag een beter plan voor willen zien. Wij blijven bij ons stand...

De heer Chafiâ: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Chafiâ.

De heer Chafiâ: De 18 miljoen komt niet alleen uit dit memootje. Dat is ook gewoon wat in de businesscase staat omschreven. Dat staat in exploitatieberekeningen. Dus die 18 miljoen die komt niet uit de lucht vallen. Laat dat wel helder zijn.

Mevrouw Koen-Snijders: Maar er is niet een heel duidelijk plan neergelegd van wat er dan precies gaat gebeuren, wat er dan precies gedaan moet worden. Dus in dat opzicht, is het weinig onderbouwd, vind ik.

De voorzitter: Mijnheer Duijsens.

De heer Duijsens: Mijnheer Chafiâ begint nou een beetje de betweter hieruit te hangen. Het rapport van Westland theater heb ik hier voor me liggen, het businessplan. Staat er alleen dat bedrag in, er staat een veel lager bedrag dan die 18 miljoen. Kijk het na. Als het Westland Verstandig-verkiezingsprogramma erbij komt, er staat in, natuurlijk zouden wij een geweldig nieuwe Naald willen hebben waar menig gemeente jaloers op zou willen zijn. Alleen het gaat om het geld. Dat is precies datgene wat we in het verkiezingsprogramma hebben aangegeven, natuurlijk, nieuwe Naald, prachtig allemaal, maar mits financieel haalbaar. Om de minister van Financiën van deze gemeente, er is nog geen dekking. Dat schrijft hij zelf nu in het voorstel als college zijnde. Dus er is helemaal nog niet financieel meegenomen in welk verhaal dan ook. 110 miljoen, dat is heel veel geld. Ook al is het in 2030, daar moet u de nieuwe generatie niet mee opzadelen. Dat we de gemeenten helemaal klemzetten met grote investeringen die we doen en die dan pas zijn effect zullen gaan hebben, en dat we dat nu doen op een plaatje wat volstrekt incompleet is, straks zijn de exploitatielasten 3 miljoen.

De voorzitter: Mijnheer Duijsens, ik ga u even onderbreken, want mevrouw Koen was aan het woord. Dus die ga ik weer even het woord teruggeven.

De heer Hofland: Voorzitter, even als vraag aan de heer Duijsens, want hij pakt het rapport erbij en hij geeft daar aan dat het bedrag nergens genoemd staat, maar dat staat op pagina 6.

De voorzitter: Dan geef ik nu weer het woord aan mevrouw Koen, waar we gebleven waren.

Mevrouw Koen-Snijders: Ik was in de afrondende fase ...

De voorzitter: Maar toch was u nog aan het woord, dus aan u het woord.

Mevrouw Koen-Snijders: Ik was aan het woord. Dank u wel, voorzitter. Onze fractie blijft dus bij haar standpunt dat we alleen kunnen besluiten over een integraal plan en dat er nu nog te veel onzekerheden zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer De Gier.

De heer De Gier: Dank, voorzitter. Voorzitter, ik wil me bij de heer Keizer aansluiten, met complimenten naar de wethouder en de ambtenaren. Mooi rapport, mooi voorstel. Het enige wat ik dan nog heb, dat is dat in de besluitvorming wordt gevraagd om die bijna 63 miljoen op te nemen in het meerjareninvesteringsplan. Nou hebben we dat meerjareninvesteringsplan in drie lijsten opgeknipt. Ik neem aan dat we met dit besluit dat dus in de A-lijst van het meerjareninvesteringsplan opnemen. Dank u.

De voorzitter: Ik kijk even naar rechts, naar wethouder Van Staalduinen.

Mevrouw Van Staalduinen: Dank u wel. Er is een hoop discussie over en weer geweest, dus het wordt wat lastig allemaal. Ik zal de bestuurlijke vragen gaan beantwoorden. De inhoudelijke vragen, daar zit mijn buurman voor. Hoe gaat het proces vanaf hier? We gaan nu ... Hebben we het besluit over het investeringskader. We gaan vervolgens in samenwerking, dat heeft u gezien, met het theater kijken wat dan de nieuwe invulling wordt. Daar komen we na de vakantie op terug. September zou de tijd zijn waarop dat klaar zou zijn. Dan komen we naar het college in eerste instantie. Ik ga ervan uit, maar ik zal dat nog een keer in het college ook teruggaan, dat we dan ook nog terugkomen bij u naar de raad met een voorstel, het definitieve voorstel.

De heer Hofland: Voorzitter, dus begrijp ik goed dat er dan ... Tenminste, dat is even iets wat ik wil checken. Dan volgt er nog een raadsvoorstel en gaan we het nog een keer hier over hebben?

Mevrouw Van Staalduinen: De invulling, we hebben nu de kaders aangegeven en we gaan het over de invulling hebben. Hoe gaan we dit nu doen?

De heer Hofland: Maar, voorzitter, is dat ook iets waar de raad dan nog iets over moet zeggen? Want volgens mij hebben we straks de financiële kaders vastgesteld.

Mevrouw Van Staalduinen: Dat is volgens mij collegebesluit. Maar ik ... Dat wil ik voor alle zekerheid nog even checken.

De heer Hofland: Oké, als u daarop terugkomt voor de raad.

Mevrouw Van Staalduinen: Als het anders is, dan zal ik het voor de raad u laten weten.

De heer Hofland: Dus de afspraak is, het is een collegebesluit, het komt niet terug in de raad. Als het wel recht langs de raad moet, dan horen we dat.

Mevrouw Van Staalduinen: Ja

De voorzitter: Mijnheer Keizer.

De heer Keizer: Dank, voorzitter. Even in aanvulling op de vragen van de heer Hofland en op de reactie van de wethouder. Wat ons betreft, gaan we de kaders meegeven bij dit raadsbesluit, bij dit raadsvoorstel, gaat het college samen met De Naald aan de slag. Mocht u in september er niet met elkaar uitkomen, dan horen wij dat graag terug. Anders hoeft het wat ons betreft niet terug weer als raadsvoorstel, want dan gaan we hier weer met elkaar een discussie aan. Wij vertrouwen uw college dat in handen en het bestuur, stichtingsbestuur van De Naald om er gezamenlijk uit te komen om de voortgang in ieder geval van dit proces in gang te houden.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Staalduinen.

Mevrouw Van Staalduinen: Dan gaan we al gauw naar de ... Overigens, de 61 miljoen en de 63 miljoen, ik kan dat niet herleiden. De 61 miljoen was de A2-variant en de 63 miljoen is de B-variant. We geven het bedrag, de kaders van het bedrag is maximaal de B-variant. Verder snap ik niet waar u de verschillen in ziet.

De heer Dijkshoorn: We hebben het nu over de B-variant, met 700 ... Of met 3 zalen en 700 stoelen. Dat is bij elkaar opgeteld, in de bijlage 6, is 61.751.000.

Mevrouw Van Staalduinen: Nee, 62 miljoen.

De heer Dijkshoorn: Nee, dat is het niet.

Mevrouw Van Staalduinen: Bijna 63 miljoen, afgerond. Dat is al die tijd het bedrag geweest.

De voorzitter: Mijnheer Dijkshoorn.

De heer Dijkshoorn: Er kwam 3 procent bij van de A2 naar de variant B, of 3,4 of 3,7 was dat, geloof ik. Maar als we naar het bedrag kijken, en dan zonder de parkeergarage dan natuurlijk, dan hebben we het over 61.751.000. Nu spreekt u over 62 miljoen of bijna 63 miljoen. Dan is in twee maanden er behoorlijk wel veranderd. Dan moeten we echt helemaal haast maken, want anders dan ...

Ambtelijke ondersteuning: Er zit een ... Ik kan een stukje verduidelijken. Er zit in de raming van de kostencalculator en de businesscase een klein verschil en dat komt omdat wij in de businesscase de kosten voor bouw- en woonrijp maken van het terrein en het herinrichten van het terrein is het stukje terrein wat niet bebouwd wordt maar het omliggende gebied, dat is meegenomen in de calculatie. Dus de raming van BBN die eerst geheim was, maar nu niet meer, die geeft een duiding van, wat kost het om het theater te bouwen? Wij hebben in de businesscase daar een klein bedrag aan toegevoegd voor het bouw- en woonrijp maken, want er staan hier nu een aantal voorzieningen op het bouwterrein en dat zit niet in de raming van BBN. Dat is

daar uitgesloten, exclusief. Dus dat hebben wij met eigen adviseurs ambtelijk berekend en dat is toegevoegd aan het bedrag. Dus de bedragen in de businesscase zijn totaalbedragen en daar zit in de eerste versie die aan de raad verstuurd, is variant A2 aangehouden, dus de versie met twee zalen en de multifunctionele foyer. Na het gesprek met de raads werkgroep is daar als financieel kader aangenomen de variant B, zijnde de variant met drie zalen. Ik krijg het verzoek om gelijk door te gaan naar een aantal andere vragen. Ik kreeg overigens in uw toelichting de nodige bedragen of doorrekeningen per inwoner. Die gingen voor mij te snel om daar nu op te reageren. Dus misschien goed als we die delen en daar dan schriftelijk op terugkomen of iets dergelijks, want het ging ... Het waren heel veel bedragen achter elkaar.

De heer Dijkshoorn: Dat vinden wij prima, maar vorige keer, dat was natuurlijk aan het begin van de vergadering, toen ging het over de potentie van de zaalverhuur. Toen had u ook gezegd van, dan, daar komen we op terug met dat onderzoek. Daar wist dan de wethouder weer niks meer van. Dus ik wil dat best ... Maar dan moeten we ook een toezegging hebben dat het ook in een memo terugkomt.

Ambtelijke ondersteuning: Dan is het goed om de bedragen, want u noemde net een aantal bedragen, ik had hier even snel staan bij de eerste reactie van ongeveer 500 euro per inwoner, dat dat zijn rekensommetjes die we dan even naast elkaar moeten zetten.

De heer Dijkshoorn: Ik wil dat best gewoon schriftelijk toesturen. Dat is geen probleem.

Ambtelijke ondersteuning: Als u dat wil doen, graag. Dan ... Anders wordt het lastig reageren voor mij, in ieder geval nu. Ik zag verder nog een vraag over inflatiecijfers. Daar is een natuurlijk altijd de vraag, wat voor inflatie hou je aan? Dus we hebben nu een meerjarig gemiddelde gepakt in een bijlage, doorrekening met 2 procent. Dus ECB geeft daar cijfers over en we hebben in de kostenramingen die door de BBN, dus een kostencalculator zijn aangehouden, is met 3 procent gewerkt. Terechte opmerking. Die percentages kunnen natuurlijk afwijken. Als we terugkijken, een paar jaar geleden was de inflatie 10 procent, hebben we hele hoge inflatie gehad en als je nog verder teruggaat, was de inflatie negatief. Dus ...

De heer Dijkshoorn: Interruptie, dat was wel uitzonderlijk inderdaad, de 10 procent. Ervan uitgaande dat voor twintig jaar 2 procent is, is dat ook, want het tegenoverstelde van inflatie is inderdaad deflatie. Maar dan alsnog, dan, u rekent eigenlijk op basis van een glazen bol en vervolgens komt die tot de cijfers waarvan u denkt van, dat komt wel aardig uit. Dus ik vind, in ieder geval mijn fractie vindt de bijlage naar aanleiding van het verzoek van de heer Chafiâ om een variatieanalyse te maken. Als u dat mee wil vergelijken, dan vergelijken we hem daar ook mee en daar krijgt u ook de vraag op. Dus in die zin, een 2 procent aanhouden om daar vervolgens ... Dat vinden we eigenlijk absurd.

Ambtelijke ondersteuning: Daar kunnen we, als we met 3 procent doorrekenen, wordt het bedrag hoger.

De heer Dijkshoorn: U kunt ook met 4 procent, 5 procent ... Dat maakt toch niet uit?

Ambtelijke ondersteuning: Dus in die zin is 2 procent een meerjarig gemiddelde dat door een best wel stevige instantie wordt afgegeven als prognosebedrag. Ik denk dat het aan de, op dit moment, aan de lage kant is, gezien de ... Onze eigen rekenrente is al hoger, maar goed. Dat is dan een aanname die je maakt. Daar kunnen natuurlijk verschillende percentages op toegepast worden. Net wat u zelf aangeeft, hoe hoger het inflatiecijfer, hoe hoger bedrag. Dus dat is juist.

Mevrouw Van Staalduinen: Maar eerlijk gezegd, zou ik de discussie op het voorstel willen houden. Het voorstel is een besluit om dit investeringskader voor een nieuw theater neer te leggen.

De heer Dijkshoorn: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Dijkshoorn, gaat uw gang.

De heer Dijkshoorn: We hebben het over de bijlage, om de doodeenvoudige reden dat het op dit moment hoge prijzen zijn en eigenlijk is het helemaal niet verstandig om op dit moment, als het hele hoge prijzen zijn, om hele hoge uitgaven te doen waar je nog jarenlang mee kan zitten. Daar is dat eigenlijk op gestoeld. Maar goed, u kiest ervoor om een half A4'tje een paar cijfers neer te planten op basis van aannames. Vervolgens heeft u het over een dekkingsvoorstel waar we overigens over spreken vanavond. Maar dan pak ik de bijlage erbij. Dan denk ik dat dit een hele onverstandige keuze is, dus vandaar dat ik daarop inhaak.

De voorzitter: Dank u wel. Dan rest mij nog de vraag, ik denk dat ik hem weet, hamer- of ... Sorry.

Ambtelijke ondersteuning: Ik heb nog een aantal openstaande vragen.

De voorzitter: Ik was te vlot. Ik zag van alles op gaan staan en ... Excuses. Ga verder.

Ambtelijke ondersteuning: Of ik was te langzaam, dat kan ook. Wordt er nog gekeken naar andere opties voor parkeren? Er wordt zeker naar andere opties voor parkeren gekeken. Dat doen we vanuit de gebiedsontwikkeling. Daar is het theater en de discussie over het theater, die wordt nu gevoerd of is al deels gevoerd. Voor de gebiedsontwikkeling wordt er op later moment ... Wordt die meegenomen via een andere portefeuillehouder. Maar er wordt wel degelijk gekeken naar verschillende opties voor parkeren. Misschien om bij het thema te blijven, parkeren, ik hoorde net een discussie, een interruptie op een opmerking vanuit het CDA over parkeren, 25 miljoen en wat dan te relateren is aan welke variant. We hebben in de raming van de firma BBN hebben wij laten doorrekenen een parkeergarage van 391 parkeerplekken. Dat is niet het aantal parkeerplekken wat nodig is voor het theater Als u in de businesscase kijkt, dan ziet u dat u tussen de net geen 200 en iets meer als 200 parkeerplekken nodig hebt voor het theater. Is ongeveer de helft van het bedrag van die 25 miljoen, is te relateren aan het theater. Heb je de grotere variant, dan zit je net iets boven de helft en heb je de kleinste variant zit je net iets onder die ...

De heer Keizer: Voorzitter, mag ik ter verduidelijking dan een vraag stellen?

De voorzitter: Mijnheer Keizer.

De heer Keizer: Zegt u daarmee eigenlijk dat het parkeren voor een theater 12,5 miljoen zou kosten?

Ambtelijke ondersteuning: Ligt er even aan welke variant. Maar deel 391 door het aantal parkeerplaatsen wat in de businesscase benoemd is per variant, uit mijn hoofd gezegd 203 voor de drie zalen-variant, dus dan zit je ongeveer op de helft, is ongeveer de helft van het bedrag.

De heer Keizer: Maar dat is iets heel anders als dat in de media wordt geroepen dat we 40 miljoen aan parkeren kwijt zijn. Het gaat hier over 12,5 miljoen. Is goed denk ik dat het hier even geduid wordt.

Ambtelijke ondersteuning: Om terug te komen op dat onderzoek naar parkeren, wat ... Waar we natuurlijk indicatief ...

De voorzitter: U wordt even geïnterrupteerd. Mijnheer Duijsens.

De heer Duijsens: Volgens mij klopt het niet. Want hier staat in de geheime stukken die niet meer geheim zijn, staat 200. Daar is die 24 miljoen op gebaseerd.

Ambtelijke ondersteuning: Er staat als het goed is ook bij 391 parkeerplekken.

De heer Duijsens: Ik kan het u laten zien, maar ...

De heer Chafiâ: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Chafiâ.

De heer Chafiâ: Die 391 is dan gericht op een ontwikkeling voor het gehele Verdilaan-gebied?

Ambtelijke ondersteuning: Exact. Wij hebben gekeken naar, stel, fictief, onder het gebouw waar het nieuwe theater of onder het bouwterrein waar het nieuwe theater zou moeten komen en onder de plek waar nu het theater gevestigd is, en dan hebben we het theater genomen en de ruimtes die daaromheen zitten, dus ook het, ik ben de naam even kwijt, maar het kerkelijk centrum wat ernaast zit, kantoorgebouw wat ernaast zit en de ijssalon, Binnenhaven, onder dat gebied hebben wij gewoon gekeken, hoeveel vierkante meter is het totale terrein en hoe zou ... Hoeveel parkeerplaatsen zou je dan op eenlaags parkeren in totaliteit kwijt kunnen als je dat hele plot in twee fases voorziet van een parkeergarage? Daar is indicatief aan gerekend, om een indicatie te krijgen van, wat betekent het qua parkeren? Daar zit uiteraard veel meer parkeerplekken in dan je nodig hebt voor het theater. Dus er zijn inschattingen gemaakt dat er ongeveer bij een drie zalen-variant 203 parkeerplekken uit mijn hoofd gezegd nodig zijn voor drie zalen-variantie, dus dat is ongeveer de helft van wat daar berekend is. Daar zijn, terechte opmerking denk ik, aanvullende onderzoeken nodig, want we hebben een parkeergarage aan de andere kant van het centrum, we hebben nog meer parkeervoorzieningen ook gewoon op maaiveld hier in het gebied, er komen vanuit de gebiedsontwikkeling waarschijnlijk ook weer parkeerdruk bij, want daar worden er wellicht dingen ... Gebieden bebouwd en dan komt misschien ook wel weer aanvullende parkeerbehoefte vanuit aanvullende voorzieningen. Dus in hoeverre dat in totaliteit ... Wat daar nodig is aan parkeerplaatsen, maar ook bijvoorbeeld qua dubbelgebruik, een theater is vooral 's avonds actief, er zijn ook voorzieningen die zijn overdag veel actief, dus dat wordt allemaal nu onderzocht in het kader van de gebiedsontwikkeling. Dan wordt ook duidelijk vanuit de gebiedsontwikkeling wat totale parkeerbehoefte is voor het gebied, wat de mogelijke parkeeroplossingen zijn en of er een mogelijkheid is tot dubbelgebruik. Dus in die zin heeft u daar terecht nog een stukje informatie niet, belangrijke informatie, om die keuze en afweging te maken.

De voorzitter: Mijnheer Duijsens.

De heer Duijsens: Nog één aanvullende vraag aan u. Zou u ook een parkeergarage bouwen als we niet over de nieuwe Naald spraken?

Ambtelijke ondersteuning: Waarschijnlijk wel.

De heer Duijsens: En de gebiedsvisie is nog niet klaar, de gebiedsvisies ... Want we gaan alleen voorlopig de nieuwe Naald bouwen en hopen een keer vanaf de Pijl tot aan de begraafplaats te gaan ontwikkelen. Maar zouden we dat dan ook doen? Zouden we dan ook meteen hier een parkeergarage gaan oprichten, of zouden we dan het Central Park het Central Park laten en vervolgens denken van, niet nodig, want er zijn genoeg parkeerplaatsen op het openbaar gebied?

Ambtelijke ondersteuning: Dat zijn dingen die nu uitgezocht worden. Er zijn parkeertellingen geweest en er komt straks in de uitwerking van de gebiedsontwikkeling een duiding van, wat is de ondergrens en wat is nodig? Dus dat is echt informatie waar op later moment aan u informatie verstrekt wordt en waar discussie over plaats zal vinden. Ik ga verder met de vragen die voorliggen. Er is nog een vraag gesteld over het voorbereidingskrediet, hoe gaan we dit uitgeven, vanuit verschillende bewoordingen. Wat nu voorligt, er ligt een kredietvraag voor voorbereiding van een goede 5 miljoen. Als we dat in stapjes knippen, de eerstvolgende stap is samen met het theater kijken naar een exploitatieopzet. Vervolgens wordt er een programma van eisen gemaakt. Dat is allemaal veel werk op papier, uitdenken en op papier. Een stap die daarna volgt, is het maken van een ontwerp. Op het ontwerp zullen veel disciplines aangehaakt worden, dus dan gaan er veel kosten komen. Maar ik denk, de heer Duijsens refereerde al aan het programma van eisen uitwerken, een bedrag van iets minder als twee ton. Dat zijn de eerstvolgende stapjes die we nemen. Dan zijn de kosten nog beperkt, of relatief beperkt. Zodra er aan ontwerpen begonnen wordt, gaat de teller wat harder lopen. Dat is denk ik ook goed, de relatie die gemaakt is ergens in een kanttekening, dat als wij nu een exploitatieopzet verder uitwerken en er zou geen besluit volgen tot een nieuw theater, dan zijn dat kosten die je ergens moet dekken. Maar die zijn ... De eerstvolgende stapjes zijn dus beperkt. Op het moment dat we gaan ontwerpen, worden die omvangrijker. Dan is er gesproken over de renovatie en waar dat op gebaseerd

is. Als u kijkt in de businesscase, en ik heb hem hier even voor me, op bladzijde 14 is een duiding gegeven onder paragraaf, ik kijk even omhoog, onder paragraaf 4.1, is een uiteenzetting gemaakt van alle gebreken in de exploitatie, de gebreken aan het gebouw en ook een duiding gegeven waar dat op gebaseerd is. Want er is in 2019 een uitgebreid onderzoek geweest. Die is aan de raadswerkgroep gedeeld. U heeft een rapport gehad van firma PWTA, inclusief negentien bijlages die onderdeel maakten van het rapport. Daarin is onderzocht wat er nodig is in 2019 om dit theater nog twintig jaar in de lucht te houden. Wat zouden we dan aan ingrepen moeten doen? Daar is een bedrag destijds aangehangen van ongeveer 14 miljoen. Daar hebben we ... Een stukje van dat bedrag is uitgegeven, ongeveer 500.000. Dus dan komen we op 13,5 miljoen en daar hebben we een index op toegepast, gewoon gekeken van, wat zijn de prijscorrecties ten opzichte van 2019 en 2025? Dat leidt tot een bedrag van ongeveer 18 miljoen. Daar komt die 18 miljoen vandaan. Dus als u wilt weten, wat is er nodig voor het huidige theater en wat zouden we aan maatregelen moeten nemen om het weer op te frissen, zodat het nog een poosje meegaat, zou u eigenlijk het rapport uit 2019 erbij moeten pakken. Daarbij is in de businesscase ook opgemerkt dat vrijwel alle gebreken die daar opgesomd zijn, die nemen we niet weg met de renovatie. Dus er zijn diverse gebreken in de exploitatie die je niet kunt verhelpen door het gebouw fysiek op te knappen. Daarnaast zijn er ook een aantal, ik noem het dan maar even functionele beperkingen, bijvoorbeeld het ontbreken van een zijtoneel of van een hogere toneeltoren of van aanvullende kleedruimtes. Dat zijn geen dingen die je kunt oplossen door onderhoud te plegen of door wat grootschaliger onderhoud te plegen, want dan moet je namelijk bijbouwen. Dat is niet ... Maakt geen onderdeel uit van het rapport van PWTA. Even kijken, bouwkostenstijging. Er is gevraagd, waar is dat op gebaseerd en in hoeverre reflecteert dat op wat we kunnen verwachten? We hebben in de raming die gemaakt is, dus de onderlegger van die 63 miljoen, is rekening gehouden met uit mijn hoofd gezegd vijf jaar inflatiecorrectie. Dus ervan uitgaande dat we ergens in 2030 of 2031 zouden opleveren, dan is rekening gehouden met 3 procent per jaar aan correctie. Die gaat in de beginfase van de bouw wat harder en naarmate de bouw gevorderd is, dus je al een deel van de facturen betaald hebt, neemt hij ietsje af. Maar het spreekt voor zich dat als de bouwkosten harder stijgen, dat dat dus een tegenvaller is. Het spreekt ook voor zich dat als de vertraging oploopt, dat we verder naar achter gaan in de tijd, dat het bedrag ook hoger kan uitpakken. Wat als het bedrag niet voldoende is? Dat is uiteraard een discussie, denk ik, bij elke bouwopgave. Dan zijn er verschillende opties. Er kan bezuinigd worden, de ambitie of het programma kan bijgesteld worden. Als we dat soort processtappen doorlopen hebben, dan komt uiteindelijk de vraag of het past binnen het budget, of er komt een aanvullende budgetaanvraag.

De voorzitter: Mijnheer Duijsens.

De heer Duijsens: Toch nog even. U geeft ook aan die plannen van ... Of die programma's van eisen gaan komen. Op een bepaald moment komen die, in september, oktober, november, of het liefst zo laat mogelijk. Worden die dan ook nog een keer doorgerekend? Want die 63 miljoen, misschien ook wel een vraag, vindt u dat niet gevaarlijk? De geheime bijlage die geen geheim meer is, dat zijn toch allemaal normbedragen? Dat zijn toch van een bouwtechnisch iemand die, of je nou in Groningen gaat bouwen of in Maastricht of wat dan ook, wat oppervlaktes, wat kubieke meters neemt en vervolgens daar de algemene normbedragen op gaat ... Wat een architect kost, normbedrag, alles is een normbedrag. De techniek, normbedrag. Dat is gewoon ... Die lui doen dat waarschijnlijk als ze veel opdrachten hebben twintig keer in een jaar waar ze die bedragen opgeven. Is het nou niet gevaarlijk om daarvan uit te gaan? Je weet toch pas als het programma van eisen is, die drie programma van eisen, dan kun je toch pas zeggen van, de kans bestaat dat een aannemer ... Je weet pas wat het kost, als je aanbesteed hebt. Maar de kans bestaat dat een aannemer dat en dat bedrag zal geven. Ik zou dat in jullie, zeker ambtelijk, zou ik dat een griezelige operatie vinden, moet ik zeggen. Zo'n paar velletjes die we net hadden, ook van die parkeergarage, omdat van zo'n globale berekeningen uit te gaan.

Ambtelijke ondersteuning: Het klopt dat als we een programma van eisen ... Overigens is de eerste stap het vormgeven van een exploitatieopzet, zodat we met elkaar eerst kunnen bepalen, wat is straks de invulling van het theater? Daarna volgt het verder uitwerken van het programma van eisen. Uiteraard zullen we die doorrekenen. Het is in mijn optiek altijd gebruikelijk om per fase opnieuw een berekening te maken. Dat doe je bij het opstellen en afronden van een programma van eisen, maar dat doe je ook als je een ontwerpfase start.

Dan heb je ook verschillende momenten waarop de financiële thermometer erin gaat. Om kort te reflecteren en te verduidelijken wat er gedaan is met de kostencalculator, we hebben een aantal sessies gehad met deze adviseur, met hun doorgesproken, samen met stedenbouwkundige en met een aantal andere partijen van, wat zijn de aannames en de uitgangspunten op basis waarvan die raming gebaseerd is? Maar u heeft gelijk dat daar nog een hoog gehalte van aanname in zit en dat het zeer wenselijk is om bij een volgende fase, om daar opnieuw aan te rekenen. Want dan wordt ook steeds concreter wat het ... Het is nu een raming en als we een programma van eisen hebben, dan kunnen we steeds verder naar een begroting toe. Want we willen eigenlijk gaan begroten en dat doe je eigenlijk pas als je je ontwerp echt hebt. Dus ik denk dat die onzekerheid er enige tijd zal blijven totdat er een ontwerp is. Als je het ontwerp hebt, dan kan je vrij gericht rekenen van, wat gaat het kosten?

De heer Duijsens: Hebt u een idee van wanneer dat zal zijn, in tijd? We kijken niet naar drie maanden.

Ambtelijke ondersteuning: Dat is voor mij enigszins lastig inschatten, omdat er ook nog besluitvorming en verkiezingsperiode tussendoor komt, maar normaliter met een wat ... Dat ziet u ook terug in de raming van BBN, de vijf jaar is opgeknipt in ongeveer de helft van de tijd bouwen op papier, dus dan hebben we het over programma van eisen, ontwerpen et cetera, en ongeveer de helft van de tijd bouwen in praktijk. Dat zal ook ongeveer zo'n tweeënhalf jaar met zich meebrengen. Ik was nog steeds niet door mijn vragen ...

De voorzitter: Ik wilde net zeggen, zijn al uw vragen beantwoord? Maar nog niet dus.

Ambtelijke ondersteuning: Even kijken. Ik denk eerlijk gezegd dat ik er wel doorheen ben. Excuus.

De voorzitter: Helemaal goed. Geaccepteerd. Dan rest mij de vraag of dit, daar komt hij weer, een hamerstuk of een bespreek stuk wordt. Ik denk dat ik het antwoord wel weet. Bespreekstuk? Bespreekstuk.